

A budapesti utcai gyerekek műszavai.

Az utcai gyerekek zöme a napszámos és alsóbbrendű munkáscsaládok gyerekei. A szülők a hétköznapiért izzadnak a gyárakban, a gyermekek pedig bebarangolják a város külterkeit, s mint a bűnügyi statisztika is igazolja, nagy százaléka előbb-utóbb rálép arra az útra, mely a börtönökben végződik. E gyerekeknek úgyszólván külön nyelvük van. Bátran állíthatom, hogy e nyelv a nemzetközi tolvajnyelv gyerekkora.* Ez alkalommal a játékok műszavait írom le a játéknemek szerint csoportosítva.

1. A golyózás műszavai.

gojzi: golyó.

linzás: kis golyó.

bauzás: nagy golyó.

glézás: üveg-golyó.

simli: kő- v. márványgolyó.

kácli: ha két golyó oly távolságba ér, hogy a kinyújtott mutató- és hüvelykujj átéri (alföldi *bak- araszt*).

span: mint az előbbi, de a mutatóújj

helyett a kisújj veendő (*nagy- araszt*).

múz: midőn az egymás mellé került két golyót a hüvelykújj éri.
tics kácli: az, ami a kácli, de előbb a golyó összeütközik.

klekk, suszt, puc: midőn a játékos a golyót egyenes irányba hozhatja a másikkal.

2. A pinckázás.

pincka: két oldalán hegyesre faragott 6 cm. hosszú fadarab (*pige, pilinke* stb).

leváter: lapos, egyik végén kes-

kenyre faragott deszkácska, mellyel a pinckát kiütik (*pi- geütő*).

gráz: a földre karcolt kör, vagy

* Ez alkalommal válaszolok Jenő S. (29: 474) megjegyzésére, hogy a »szemfüles diáknép« a *hirig, héből* szókat más 30 szóval egyetemben átvette a tolvajnyelvből. A többi szóról, minthogy Jenőék »Magy. tolvajnyelv és szótára« könyvét nem ismerem, nem szólok. De a *hirig*-re és *héből*-re újból megjegyzem, hogy a fővárosi *diáknép* nem használja. Hogy egyesek használják, lehet, de ezek kedvéért nem szabad a diákokat ily szók használásával, átvételével *gyanúsítani*. Én fővárosi diák voltam s iskolás éveimet ép abban a kerületben éltem, hol a tolvajnyelv az utcai gyermekek közt leginkább dívik; ez a IX. kerület. Igaz ugyan, hogy a mester-utcai *elemi* iskola tanulói állandóan használják a tolvajnyelvet, de kérem alásan ezek csak nem *diákok*?!
Zs. O.

négyszög, melybe a kiütött pincka dobandó.	dázza, míg leejti. A lapdázás száma: mázi.
snúr: ha a bedobott pincka épp a gráz vonalára esik.	kapós: ha a kiütött pinckát a kinn-állók röptiben elfogják.
mázi: a be nem dobott pinckát a kiütő a leváteron addig lap-	sutára: balkézre ütött pincka.

3. *A verekedés.*

gagyli: bicska, kés.	*frász: hirtelen arcbautés ököllel.
zatyli: gumi-puska.	ibölni: adni.
gám: kő.	engsztnizni: félni.
hirig a lila: a megrohanásnál kiáltják. [Vö. a jegyzettel. <i>A szerk.</i>]	*kéz: rendőr.
dukkolni: adni.	czvifl: dedektiv.
brusztflekk: mellbeütés.	egó: ne, nem.
	cintrölni: mondani.

4. *Gombozás.*

cepf: gomb.	spikkolni: a gombot meghatározott távolságról a falhoz dobni.
kácli, span, múz: mint a golyózásnál.	trárelni: a falhoz dobott s a hozzá legközelebb álló gomb tulajdonosa a gombokat feldobja.
trauf múz: ha két gomb egymás tetejére esik.	pinka: az a kis négyszög, hová a nyerendő gombot, pénzt, golyót teszik.
flukkelni: ha a kácli stb. csak alig érhető át, az ellenfél kifújhatja a gombot az újj alól.	

5. *Egyéb szók.*

ródolni: a fejvel felfordított krajcárról kitalálni, hogy hányadik évben verték.	*mész: krajczár.
bakstán (stein): öt darab lehetőleg egyforma nagy kavics, melyeket különféle szabályok szerint dobálnak (alföldi <i>bikázás</i>).	*zóf: forint.
luftoló kháli: bárcás leány.	csúz: hatos.
luftolni: közöszlenni.	jássz: jogász.
kstepte: ragyás, himlőhelyes.	snász: pénznélküli.
	skrop: vézna.
	didvisz: fej.
	*szidi: kemény kalap.
	srác: kis gyerek (lenéző szólítás).

6. *Gúnynevek.*

sursi, sányi, longász, khádi, zrepák.

ZSEMLEY OSZKÁR.

* A megcsillagozott szavak Jenő S. és Vejtő S. A magyar tolvajnyelv c. művében megvannak. *A szerk.*